

Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра слов'янської філології

КУРСОВА РОБОТА
З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ / ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

методичні вказівки до написання курсових робіт
здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за ОПП «Середня освіта (Польська мова та зарубіжна
література. Українська мова і література)»

Хмельницький 2025

Курсова робота з методики навчання української / зарубіжної літератури: методичні вказівки до написання курсових робіт здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОП «Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)». Укладачі О. П. Ранюк, І. В. Горячок; відповідальна за випуск Н. М. Торчинська. Хмельницький, 2025. 43 с.

Укладачі:

Ранюк О. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри слов'янської філології ХНУ;

Горячок І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри слов'янської філології ХНУ

Відповідальна за випуск – Торчинська Н. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології.

Рецензенти:

Олійник Л. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології ХНУ;

Подлевська Н. В., кандидат педагогічних наук, декан ГПФ, доцент кафедри слов'янської філології ХНУ

Рекомендовано до випуску рішенням
кафедри слов'янської філології
Хмельницького національного університету
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 року)

та

науково-методичної ради гуманітарно-педагогічного факультету
Хмельницького національного університету
(протокол № 1 від 1 вересня 2025 року)

ВСТУП

Курсова робота з методики навчання української / зарубіжної літератури становлять важливу ланку в спеціальній лінгводидактичній підготовці студентів-полоністів і виконуються відповідно до освітньо-професійної програми, складеної для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) (предметна спеціальність А4.028 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література, додаткова предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) у 7 семестрі.

Курсова робота – це вид самостійної наукової роботи, логічно завершене теоретико-емпіричне дослідження, що виконується протягом визначеного семестру з метою систематизувати, закріпити, поглибити й узагальнити знання, отримані за певний період навчання. Написання курсової роботи має допомогти сформуванню творче мислення студента, перевірити навички збирання, аналізу та інтерпретації джерел і літератури, виробити вміння формулювати висновки.

Метою курсової роботи з методики навчання української / зарубіжної літератури є формування в здобувача вищої освіти цілісного розуміння теоретичних і практичних засад викладання художньої літератури, розвиток умінь організовувати навчально-виховний процес на уроках літератури, добирати методи та засоби навчання відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів, а також створювати власні методичні рішення, спрямовані на формування читацької компетентності школярів.

Завдання курсової роботи. У процесі виконання курсової роботи здобувач повинен: проаналізувати теоретичні засади методики навчання літератури, її принципи, функції та сучасні підходи; дослідити сучасні концепції літературної освіти, визначити їхній вплив на побудову уроків; проаналізувати

літературний твір з позицій методики викладання (жанрові особливості, проблематика, ціннісний потенціал); розробити методичну систему вивчення твору або теми: визначити мету, завдання, очікувані результати, методи, прийоми, форми роботи; створити модель або фрагмент уроку/серії уроків, передбачивши різномірні завдання, міжпредметні зв'язки, інтегровані чи інноваційні підходи; обґрунтувати вибір методичних рішень відповідно до вікової психології учнів, навчальних програм та сучасних освітніх вимог; сформулювати висновки щодо ефективності застосованої методики та перспектив її використання в освітньому процесі.

Процес підготовки, написання та захисту курсової роботи закріплює навички самостійної аналітичної науково-дослідної діяльності та залежить від чіткого дотримання основних вимог, які стосуються насамперед наукового рівня роботи, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, оформлення.

У результаті виконання курсової роботи з методики навчання зарубіжної / української літератури у здобувачів освіти формуються **компетентності**: ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері середньої освіти. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК13. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК15. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК17. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів. ЗК19. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ФК5. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів. ФК6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів. ФК10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично

оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності. ФК11. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси. ФК22. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі. ФК23. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

та **результати навчання:** ПРН7. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. ПРН11. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку. ПРН15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси. ПРН16. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності. ПРН18. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. ПРН34. Визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – це результат наукового пошуку, який проводять здобувачі вищої освіти під керівництвом викладача.

Курсова робота може бути написана або польською мовою, або українською мовою, але з ілюстративним матеріалом польською мовою. Проте в будь-якому випадку курсова робота повинна бути оформлена за вітчизняними нормативними вимогами до робіт такого зразка.

Важливим і відповідальним етапом у написанні цих наукових робіт є вибір теми, яку студент обирає самостійно із низки тем, запропонованих викладачами (із можливим її корегуванням відповідно до бажання і можливості студента). Тему і керівника курсової роботи студент обирає у вересні і працює над нею упродовж семестру.

Тематика курсових робіт розробляється на кафедрі слов'янської філології і затверджується на початку семестру, у якому передбачене написання роботи. Її зміст визначається переліком тих курсів та спецкурсів, які викладаються викладачами кафедри.

Завершена курсова робота подається на кафедру не пізніше, ніж за 5 днів до визначеної дати основного захисту. Обсяг курсової роботи – 25–30 друкованих сторінок (без додатків)

Захист курсової роботи проходить публічно перед комісією, яка складається мінімум із 3 осіб.

Викладачі, які керують написанням курсових робіт, у вересні видають студентові завдання на курсову роботу і разом зі студентами складають графік роботи над курсовою роботою та контроль за його виконанням.

Здобувач освіти протягом семестру обов'язково повинен консультуватися із керівником стосовно написання курсової роботи. Графік консультацій складається на початку семестру і

затверджується на засіданні кафедри. За потреби студент може просити про додаткові консультації.

Орієнтовний графік роботи над курсовою роботою

№	Найменування етапів курсової роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Обрання теми курсової роботи	Вересень
2.	Опрацювання наукової літератури з теми	вересень-жовтень
3.	Написання першого розділу роботи	вересень-жовтень
4.	Написання другого/ третього розділу курсової роботи	жовтень-листопад
5.	Апробування результатів дослідження шляхом здійснення публікації в збірнику наукових праць та участі в конференціях	Протягом вересня-грудня
6.	Захист курсової роботи	грудень

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Робота над образами-персонажами у процесі вивчення української/зарубіжної літератури.

2. Методика аналізу поетичного твору на уроках літератури.

3. Формування уміння інтерпретувати символи та художні деталі у школярів.

4. Використання структурно-семантичного аналізу під час вивчення малої прози.

5. Методика ознайомлення учнів із життєвим та творчим шляхом письменника.

6. Використання мультимедійних ресурсів для вивчення біографії автора.

7. Формування культурознавчої компетентності на уроках української / зарубіжної літератури.

8. Застосування інтерактивних технологій на уроках літератури.

9. Використання медіатекстів (відео, подкастів, соцмереж) у формуванні читацької компетентності.

10. Онлайн-платформи та цифрові інструменти у вивченні художніх творів.

11. STEAM-підходи у викладанні літератури.

12. Формування навичок свідомого і критичного читання в учнів.

13. Стратегії читання на уроках української та зарубіжної літератури.

14. Розвиток емоційного інтелекту через читання художніх творів.

15. Особливості методики викладання драми в основній школі.

16. Навчання учнів аналізу лірики та ліричних циклів.

17. Формування умінь інтерпретації притчі, алегорії, казки.

18. Взаємозв'язок літератури з мистецтвом: живопис, музика, театр.

19. Інтердисциплінарний підхід у вивченні літератури.

20. Методика роботи з античною літературою у 6–7 класах.

2. ЗАГАЛЬНІ НАСТАНОВИ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ (ЗМІСТУ) КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ЗБІР МАТЕРІАЛУ

План, тобто ЗМІСТ, роботи містить назви розділів та підрозділів роботи із вказівкою сторінок, на яких вони починаються. Формулювання назв має бути чітким, логічним і лаконічним (як правило, використовуються односкладні номінативні або двоскладні еліптичні речення).

При складанні плану потрібно пам'ятати про два етапи – попередній (переважно після вибору теми й ознайомлення з основними джерелами) і кінцевий (формулюється після написання роботи відповідно до опрацьованого матеріалу) варіанти.

Курсова робота може передбачати укладання картотеки літературних фактів на основі тексту твору чи кількох творів певного автора або кількох авторів. За допомогою цієї картотеки в основній частині роботи здійснюється систематизація і класифікація досліджуваного матеріалу.

Опрацювання наукової літератури з обраної теми дозволяє авторові курсової роботи засвоїти певні факти, думки попередніх дослідників, доповнити їх власними спостереженнями, судженнями, самостійними висновками. Наведені твердження з науково-методичної літератури необхідно паспортизувати. Результати дослідження узагальнюються, висновки обов'язково обґрунтовуються.

2.2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.2.1. Складники вступу і приклади їх формулювання

Курсова робота має складатися зі вступу, двох розділів, які діляться на підрозділи, висновків, переліку джерел

посилання, а за наявності – списку використаних джерел та додатків. Відповідно і ЗМІСТ повинен містити назви вступу, розділів, підрозділів, висновків, переліку джерел посилання, додатків (*przykład planu, strony tytułowej pracy, bibliografia, inne źródła, załączniki*) – див. *Додатки*

Обсяг курсової роботи з польської мови або літератури має бути не меншим, ніж 1 др. арк. (40 тис. друк. знаків, або 24 сторінки) без додатків (кількісно додатки не обмежуються).

ВСТУП зазвичай займає 2–3 сторінки, на яких автор розкриває сутність і стан наукової проблеми, обґрунтовує актуальність обраної теми, визначає мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет, джерельну базу, методи, наукову новизну, практичне значення роботи, тобто таким чином формулює науковий апарат дослідження.

У вступі, який повинен починатися з мотивування **АКТУАЛЬНОСТІ** обраної теми, розкривається її актуальність та ступінь вивчення на певному етапі філологічної науки, що обґрунтовується шляхом критичного аналізу відповідної літератури і характеристикою найбільш переконливих поглядів. Тому у вступі необхідно вказати прізвища науковців, які займалися вивченням досліджуваної проблеми, далі зазначити, які аспекти ще не описані (або розкриті лише частково), а отже, вимагають подальшого вивчення, що й зумовлює актуальність курсової роботи (тут і далі пропонуємо приклади формулювання компонентів наукового апарату).

Приклади:

1. ...Незважаючи на те, що методика вивчення поезії Лесі Українки неодноразово ставала предметом зацікавлення українських методистів (Л. Мацько, Г. Токмань), більшість досліджень зосереджувалися на літературознавчому аналізі творів, тоді як питання добору ефективних технологій для розвитку емоційно-ціннісного досвіду учнів у процесі роботи з поезією залишаються недостатньо висвітленими. Саме це і зумовлює **актуальність** обраної теми курсової роботи (Тема: *«Методика вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах»*).

2. ...Попри те, що проблема формування читацької компетентності учнів представлена у працях О. Пометун, Н. Голуб, Л. Скирди, науковці переважно розглядали загальні технології розвитку критичного мислення. Водночас специфіка роботи з жанром новели на уроках зарубіжної літератури опрацьована частково, а її методичний потенціал недостатньо структурований, що визначає **актуальність** теми курсової роботи (Тема: *«Методика аналізу новели О. Генрі у 7 класі»*).

2. ...Pomimo że problematyka nauczania literatury w szkole była przedmiotem badań wielu metodystów (np. K. Biedrzycki, M. Jędrzychowska, B. Myrdzik), większość prac koncentrowała się na ogólnych założeniach edukacji literackiej. Natomiast zastosowanie metod aktywizujących podczas analizy powieści młodzieżowej zostało opisane tylko częściowo, co uzasadnia **aktualność** wybranego tematu (Temat: *«Wykorzystanie metod aktywizujących podczas analizy powieści młodzieżowej na lekcjach literatury»*).

Далі автор має визначитися з метою свого наукового пошуку та вказати, які завдання ставить перед собою.

МЕТА – це запланований кінцевий результат, якого прагне досягнути студент у процесі виконання курсової роботи.

Приклади:

1. **Мета дослідження** – обґрунтувати й розробити методичну систему вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах із урахуванням психологічних особливостей підліткового віку.

2. **Мета роботи** – визначити ефективні методи аналізу новели О. Генрі на уроках зарубіжної літератури та розробити модель уроків, спрямованих на розвиток критичного читання.

3. **Celem pracy** jest opracowanie skutecznych strategii dydaktycznych do pracy z tekstem powieści młodzieżowej oraz stworzenie przykładowych scenariuszy lekcji z ich zastosowaniem.

ЗАВДАННЯ визначають спрямованість і хід дослідження, структуру роботи, оскільки кожному із завдань може відповідати певна змістова частина – розділ, підрозділ. Завдання дослідження формулюється у вигляді чотирьох-шести речень, що починаються зі слів: *вивчити...* (*nauczyć się...*), *описати...* (*opisać...*), *встановити...* (*uzasadnić...*), *виявити...* (*wyjaśnić...*) тощо.

Приклади:

1. Поставлена мета визначає такі основні завдання:

- 1) проаналізувати стан опрацювання творчості Лесі Українки в методичній літературі;
- 2) описати психологічні й читацькі особливості учнів 7–8 класів;
- 3) встановити методичний потенціал лірики Лесі Українки для розвитку емоційно-ціннісної сфери школярів;
- 4) розробити систему прийомів і завдань для аналізу поезії;
- 5) створити модель уроків із використанням запропонованих методичних рішень.

2. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- 1) з'ясувати, як у шкільній методиці представлено жанр новели;
- 2) описати основні концепції розвитку критичного мислення учнів;
- 3) проаналізувати художню специфіку новел О. Генрі;
- 4) розробити систему запитань, вправ і завдань для різних етапів уроку;
- 5) створити цикл уроків, орієнтований на формування читацької компетентності.

3. Cele określają następane zasadnicze zadania:

- 1) opisać stan badań nad dydaktyką literatury młodzieżowej;
- 2) zbadać potrzeby i możliwości uczniów w wieku 12–14 lat;
- 3) ustalić potencjał wychowawczy i interpretacyjny analizowanej powieści;
- 4) opracować zestaw metod aktywizujących do pracy z tekstem;
- 5) przygotować przykładowe scenariusze lekcji.

ОБ'ЄКТ – це матеріал, який безпосередньо аналізують, систематизують, опрацьовують у роботі і на основі опису якого робляться відповідні висновки. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

ПРЕДМЕТ – це явище, обране для вивчення, яке зумовлює проблемну ситуацію.

Отже, об'єкт – це загальна сфера пошуку, а предмет – те конкретне, що досліджується.

Приклади:

1. Об'єкт дослідження – процес навчання української літератури в основній школі.

Предмет – методика вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах.

2. Об'єкт курсової роботи – навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Предмет – методичні прийоми та технології аналізу новели О. Генрі на уроках у 7 класі.

3. Obiekt – proces nauczania literatury w klasach 6–8.

Przedmiot – metody aktywizujące stosowane podczas analizy powieści młodzieżowej.

Далі автор, за бажанням і залежно від теми, описує **ДЖЕРЕЛЬНУ БАЗУ** дослідження, тобто вказує ту художню або наукову літературу (наприклад, словники), яка й стала джерелом для написання роботи.

Приклади:

Джерельною базою дослідження стали поетичні твори Лесі Українки, чинні шкільні програми з української літератури для 7–8 класів, а також методичні посібники з аналізу лірики.

Джерельною базою для дослідження стали новели О. Генрі, підручники із зарубіжної літератури для 7 класу, навчально-методичні рекомендації МОН та праці з теорії літератури, присвячені жанру новели.

Źródłem dla badań zostały współczesne podręczniki do nauczania literatury, wybrane powieści młodzieżowe oraz publikacje metodyczne dotyczące metod aktywizujących w edukacji literackiej.

У вступі також слід вказати, які методи дослідження сприяли опрацюванню матеріалу та написанню роботи.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ – це основні шляхи, прийоми розв'язання проблеми. Тут можна вказувати як *загальнонаукові* (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, спостереження), так і *спеціальні* (лінгвістичні – описовий,

порівняльно-історичний, конструктивний, структурний, семантико-стилістичний, контекстуальний; літературознавчі – біографічний, герменевтичний, естетичний, художній тощо).

Приклади:

1. Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовуються такі основні методи: аналіз педагогічної літератури та навчальних програм, порівняльний, системний, контент-аналіз підручників та спостереження в процесі навчання літератури.

2. Metody badań. Dla rozwiązania zadań są wykorzystywane główne metody: analiza literatury pedagogicznej i programów nauczania, porównawcza, systemowa, analiza treści podręczników oraz obserwacja w procesie nauczania literatury.

Наступним компонентом наукового апарату є **НАУКОВА НОВИЗНА** курсової роботи, де здобувач вищої освіти вказує, що нового він вніс у процес дослідження обраної теми, проте формулювати її слід коректно, уникаючи слів на зразок *вперше описано, вперше проаналізовано*. Варто зазначити відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (*удосконалено... (udoskonalono...), отримало подальший розвиток... (ma następujący rozwój...), створено... (utworzono...), зроблено спробу... (próbowano...)*).

Приклади:

Наукова новизна. Наукова новизна роботи полягає в тому, що здійснено комплексний аналіз методичних підходів до вивчення поезії Лесі Українки у середній школі, поєднано традиційні та сучасні інтерактивні методи навчання, визначено їх вплив на розвиток читацької компетентності та емоційного сприйняття учнів (*Тема: «Методика вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах»*).

Наукова новизна. Наукова новизна курсової роботи полягає у систематизації та деталізації методичних прийомів аналізу новели О. Генрі, які сприяють формуванню критичного мислення, умінню робити висновки та порівнювати художні засоби, що раніше вивчалася лише частково (*Тема: «Методика аналізу новели О. Генрі у 7 класі»*).

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ – це вказівка на можливість використати результати дослідження в практичній діяльності.

Приклади:

1. Практичне значення. Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані вчителями для планування уроків поезії, розробки завдань та вправ, які сприяють глибокому розумінню тексту, розвитку критичного мислення та літературної компетентності учнів.

2. Практичне значення. Практичне значення роботи полягає в можливості використання розроблених методичних рекомендацій на уроках зарубіжної літератури для активізації пізнавальної діяльності учнів та підвищення ефективності засвоєння жанру новели.

3. Znaczenie praktyczne. Znaczenie praktyczne badania przejawia się w możliwości zastosowania opracowanych rekomendacji metodycznych podczas interaktywnych lekcji, rozwijania samodzielnego myślenia, analizowania tekstów literackich oraz zwiększania motywacji uczniów do czytania.

Результати будь-якого наукового дослідження мають пройти **АПРОБАЦІЮ**, тобто заслуховуватися на засіданнях наукового гуртка, кафедри, на конференціях, висвітлюватися у збірниках наукових праць тощо. Якщо апробація результатів дослідження була, то про це слід вказати.

Приклади:

1. Апробація дослідження. Основні положення курсової роботи заслуховувалися на засіданнях наукового гуртка «Полоністичні студії» та на загальноуніверситетській звітно-науковій конференції викладачів і студентів Хмельницького національного університету, а також викладені у тезах, надрукованих у збірнику наукових праць «Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика» (Хмельницький, 2025 р.).

2. Aprobacja badań. Główne założenia pracy przesłuchane na ogólnouniwersyteckiej konferencji pracowników naukowych i studentów Chmielnickiego uniwersytetu narodowego i opracowane w artykułach, nadrukowane w zbiorce prac naukowych «Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика» (Chmielnicki, 2025 г.).

2.2.2. Орієнтовне наповнення основної частини курсової роботи

ОСНОВНА ЧАСТИНА – це найбільший за обсягом пласт курсової роботи, який відображає вміння студента самостійно описувати, аналізувати і систематизувати теоретичний та практичний матеріал, зіставляти й узагальнювати різні досліджувані явища. Зміст розділів і підрозділів основної частини повинні точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Ці розділи мають показати вміння стисло, логічно й аргументовано викладати матеріал. Обов'язковою умовою написання роботи є дотримання норм академічної доброчесності, зокрема цитування наукової та науково-методичної літератури з обов'язковою вказівкою номера джерела зі списку літератури та сторінки, на якій вміщено цитату).

Як уже зазначалося, курсова робота переважно складається *із двох розділів*.

Орієнтовне наповнення розділів курсової роботи

У *першому підрозділі першого розділу* (який бажано ділити мінімум на два підрозділи) слід характеризувати основну літературу з обраної теми, взявши до уваги й окремі статті, у яких простежуються визначальні для певного напрямку наукових студій висновки. Структура огляду літератури може бути орієнтовно такою: 1) літературні джерела, що висвітлюють історію розвитку проблеми; 2) теоретичні роботи, які повністю присвячені темі; 3) роботи, які розкривають проблему частково, 4) короткий висновок про ступінь висвітленості в науковій літературі основних аспектів теми.

Оскільки курсова робота зазвичай присвячується порівняно вузькій темі, то огляд наукового доробку попередників варто робити лише з визначеної теми, а не з усіх тих тем, які стосуються її опосередковано.

У *другому (третьому) підрозділі* першого розділу варто з'ясувати сутність усіх понять, які описуються в курсовій

роботі, проаналізувати наявні типи класифікацій наукового матеріалу тощо.

Другий розділ повинен містити результати власного наукового дослідження. Назва розділу має бути близькою до теми курсової роботи. Розділ також може ділитися на кілька підрозділів, пунктів, підпунктів. Якщо в першому розділі студент зосереджував увагу на результатах досліджень науковців, то в другому розділі він пропонує власну градацію, класифікацію, характеристику і диференціацію досліджуваних явищ. Текст другого розділу обов'язково має супроводжуватися ілюстративним матеріалом, дібраним із джерел дослідження.

Наприклад, якщо тема **«Методика вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах»**, у другому розділі курсової роботи варто описати та покласифікувати методичні прийоми роботи з поезією (аналіз змісту, інтерпретація символіки, порівняння творів, інтерактивні та творчі завдання), схарактеризувати їхній вплив на формування критичного мислення, емоційного сприйняття та літературного смаку учнів. На основі проведеного аналізу робляться висновки щодо ефективності різних методик і узагальнюються рекомендації для практичного використання у навчальному процесі.

Наприклад, якщо тема: **«Методика аналізу новели О. Генрі у 7 класі»**, у другому розділі описується застосування методів розвитку критичного мислення (порівняння, оцінювання мотивів героїв, створення альтернативних кінцівок) та їхній вплив на формування читачьких навичок, уяви й здатності до аргументованого висловлення думки. На основі проведеного аналізу робляться висновки щодо доцільності інтеграції різних методик у навчальний процес і формуються узагальнені рекомендації.

Отже, у другому розділі автор обов'язково має висвітлити те нове, що він з'ясував і виявив у процесі дослідження.

Після кожного розділу слід зробити висновки й узагальнення написаного.

2.2.3. Заключна частина курсової роботи

Курсова робота закінчується **ВИСНОВКАМИ** (2–3 сторінки) – послідовним, логічно струнким викладом отриманих результатів та вказівкою на ступінь реалізації мети і розв’язання поставлених завдань дослідження, сформульованих у вступі. Студент повинен розкрити суть усіх частин курсової роботи, відводячи для цих компонентів по 1–2 абзаци. У висновках не наводяться цитати, ілюстративний матеріал, оскільки це узагальнення, синтез усього сказаного в розділах дослідження. Ні в якому разі не можна просто копіювати окремі положення, що були викладені вище. Працюючи над висновками, слід перевірити, чи відповідають сформульовані висновки меті та завданням курсової роботи, означеним у вступі. У висновках не повинно пропонуватися ніякої принципово нової інформації.

Останній абзац у висновках – це **ПЕРСПЕКТИВА**, де зазначається, що дослідження не є кінцевим і повністю не розв’язує проблематики визначеної теми, а тому вимагає подальших напрацювань.

Після висновків міститься **ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ**, який має спільну з основним текстом нумерацію сторінок, але не входить до загального обсягу роботи. **ПЕРЕЛІК** формується з накопичених під час роботи джерел та літератури, подається в алфавітному порядку із наскрізною нумерацією

Якщо робота написана польською мовою, але автор поряд із польськомовними джерелами також послуговувався українською літературою, то спочатку записуємо польські, а потім українські джерела. Якщо робота написана українською мовою, то розпочинати слід із літератури кириличного алфавіту, а потім – латинського.

ДОДАТКИ. Матеріали, які не ввійшли до основного змісту курсової роботи, але мають неабияке теоретичне і практичне значення для повного розкриття теми дослідження,

подаються в додатках.

За змістом додатки бувають різними: це, наприклад, копії документів (грамот, рукописів, листів та ін.), словник термінів, словник досліджуваних одиниць, діаграми, таблиці, карти тощо.

2.3. КОМПОЗИЦІЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Наукова робота повинна містити такі складники:

1) *титульний лист*; 2) *зміст*; 3) *вступ*; 4) *розділи основної частини*; 5) *висновки*; 6) *перелік джерел посилання*; 7) *додатки* (за необхідності).

Титульний листок є першою сторінкою курсової роботи і заповнюється за строго визначеними правилами *українською* мовою.

У верхньому полі вказується повна назва навчального закладу, через 1 інтервал – назва кафедри, на якій виконується курсова робота.

Нижче у середньому полі великими літерами пишеться вид роботи «КУРСОВА РОБОТА» із вказівкою дисципліни. Далі вказується тема роботи (без взяття в лапки, без крапки). Назва повинна бути по можливості короткою, точною і відповідати основному змісту. Якщо автор хоче конкретизувати назву своєї роботи, в дужках або через двокрапку можна вказати, який саме аспект досліджується в роботі.

Нижче, по центру, зазначається **шифр**, який складається з коду документа (КР – курсова робота) та шифру спеціальності (СОП / ФППА), коду індивідуального плану студента (номер залікової книжки; якщо номер п'ятизначний, то перед ним ставиться 0), номера групи (01 чи 02), номера завдання (номер студента за списком у групі – 01, 09, 14...) та позначення документа (00). Далі вказуємо інформацію щодо галузі знань, спеціальності, спеціалізації, курсу, групи, у якій навчається студент, його підпис, ім'я та прізвище (записане великими літерами – Катерина ЛИСА).

У графі «керівник» записується посада, вчене звання, науковий ступінь, ім'я та прізвище наукового керівника. Зверніть увагу, що тут також пишемо повністю ім'я та прізвище (великими літерами – н-д, Оксана РАНЮК).

У правому кутку титульного листа, через 2–3 інтервали, залишається місце для оцінки (кількість балів, за національною шкалою, оцінка ECTS), дати та підписів членів комісії, прізвища яких також вказується.

У нижньому полі посередині вказується місце виконання роботи та рік її написання (без слова *рік*) (див. Додаток А).

Зміст міститься після титульного листа. У ньому подаються назви всіх розділів і підрозділів із вказівкою сторінок, із яких вони починаються. Назви розділів і підрозділів у змісті повинні точно повторювати відповідні назви в тексті роботи. Скорочувати або подавати їх в іншому формулюванні чи послідовності не можна.

Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, аббревіатура тощо, то, за бажанням автора, після змісту з окремої сторінки в алфавітному порядку подається **список умовних скорочень** (що обов'язково відображається і в змісті курсової роботи). Перелік слід друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою пропонують скорочення, а справа – їхнє розшифрування.

Вступ. У вступі починається виклад наукового дослідження. Усі компоненти наукового апарату виділяються напівжирним курсивом (див. зразки вище).

Текст **основної частини** роботи ділиться на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин курсової роботи ЗМІСТ (SPIS TREŚCI), ВСТУП (WPROWADZANIE), РОЗДІЛ (ROZDZIAŁ), ВИСНОВКИ (WNIOSKI), ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ (BIBLIOGRAFIA), ДОДАТКИ (ANEKSY) друкуються зверху посередині нової сторінки з великої літери. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої

великої) з абзацу напівжирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожен розділ курсової роботи починають із нової сторінки. Підрозділи, пункти та підпункти пишуть з абзацу, через рядок від попереднього тексту.

Нумерацію сторінок подають у правому верхньому куті арабськими цифрами без знака №.

Структурні частина нумеруються арабськими цифрами 1, 2, 3, далі йде назва розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставиться крапка (наприклад, 1.1, 1.2, 2.1). Далі йде назва підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу, де вказується номер розділу, підрозділу і пункту через крапку (наприклад, 1.1.3, 2.1.2). Далі йде назва пункту.

Перелік джерел посилання містить усю наукову та науково-методичну літературу, яку використовував автор у процесі написання роботи. У курсовій роботі кількість використаної літератури може становити 25–30 одиниць. Список друкується в алфавітному порядку, згідно з нормами оформлення бібліографії (див. у додатках).

Додатки – це не обов’язкова, але в багатьох роботах дуже необхідна частина курсової роботи. Кожен додаток починаємо з нового листка із вказівкою в правому верхньому куті слова «Додаток» (Aneks) і тематичним заголовком. За наявності в роботі одного додатка позначаємо так: «Додаток А» (Aneks A), у наступному рядку по центру листка подаємо його назву. Якщо ж у роботі два або більше додатків, то вони позначаються відповідно до алфавіту (крім літер І, Є, І, Й, О, Ч, Ї), наприклад: «Додаток Б» (Aneks B), «Додаток В» (Aneks C) (не забуваючи про тематичну назву) і т. д. Нумерація сторінок, на яких подано додатки, повинна бути наскрізною і має продовжувати загальну нумерацію сторінок основного тексту.

Зв’язок основного тексту з додатками здійснюється через

посилання, які вживаються зі словом *дивись* (*patrz*), яке зазвичай скорочується (має форму *див.* (*patrz*)) і вписується разом із шифром у круглі дужки.

3. МОВА І СТИЛЬ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Мова і стиль наукової, зокрема й курсової, роботи склалися під впливом академічного етикету, сутністю якого є інтерпретація власних і запозичених поглядів із метою обґрунтувати наукову істину. Стиль наукової роботи – це стиль безособового монологу, позбавленого емоційного та суб'єктивного забарвлення. Автор у роботі не повинен давати оцінку власним досягненням. Норми наукової комунікації суворо регламентують характер викладення наукової інформації.

Найбільш ваговою у науковому стилі є логічність мовлення, яка виражається з допомогою спеціальних функціонально-синтаксичних засобів зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, далі, по-перше, отже* (*najpierw, potem, dalej, po pierwsze, więc*) і т. ін.), заперечення (*проте, але, тоді як, однак* (*poza tym, jednak, wtedy*)), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, до того ж* (*w taki sposób, dla tego, przez to, odpowiednio do, oprócz tego*)), перехід від однієї думки до іншої (*зупинимося на..., розглянувши..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на... (spójrzmy na..., zacznijmy od...)*), результат, висновок (*отже, значить, як висновок, таким чином, усе вищесказане дозволяє зробити висновок, слід сказати...* (*więc, jak wniosek, z wyżej wymienionego zrobimy, wskutek tego*)).

Засобами логічного зв'язку можуть також виступати займенники, прикметники і дієприкметники (*той, такий, певний, названий, вказаний, зазначений, досліджуваний* (*ten, taki, pewny, wskazany, wyznaczony, badany*)). Але у викладі матеріалу

слід уникати дієприкметника *даний*, оскільки цей термін більш притаманний фізико-математичним наукам.

Науковий текст характеризується точністю словесного викладу і використанням спеціальної термінології, що дозволяє у короткій та економній формі давати розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ. Слід пам'ятати, що науковий термін – це висвітлення певного явища, тому й добирати терміни необхідно дуже уважно (наприклад, часто змішують поняття *діалектний* (стосується діалектології) і *діалектичний* (стосується філософії), *польський* (стосується Польщі і поляків) і *полоністичний* (стосується полоністики як науки, що вивчає польську мову, літературу, історію) тощо).

Що ж стосується мовнотилістичного оформлення наукової роботи, то треба зазначити, що в *українськомовних* текстах віддають перевагу іменникам з абстрактним значенням (*наука, теорія, гіпотези, погляди, переконання*) та віддієслівним іменникам (*дослідження, розгляд, вивчення, поліпшення, створення*). Проте слід уникати однотипних ланцюжків із таких іменників, оскільки вони роблять речення громіздким і немилозвучним: *завдання вивчення фонетичних явищ; необхідність прочитання творів літератури*. Доцільно буде один із таких іменників замінити інфінітивом або підрядним реченням мети (*завдання вивчити ...*). При творенні вищих ступенів порівняння прикметників перевагу надають аналітичним формам (*більш актуальний, найбільш ґрунтовний*). Серед дієслівних форм переважають зворотні дієслова та форми на -но, -то (*«у статті розглядаються...», «розв'язано такі завдання...»*). Особливістю писемної наукової мови є наявність вставних слів і словосполучень на позначення ступеня достовірності повідомлення або на вказівку джерела інформації (*дійсно, насправді, зрозуміло, можливо, ймовірно; на думку..., на нашу думку, за повідомленням...*).

Автору наукової роботи слід намагатися застосовувати мовні конструкції, що виключають вживання особового

займенника першої особи однини «я». На сьогодні стало неписаним правилом, коли автор роботи виступає в множині та замість «я» вживає займенник «ми», що дозволяє висловити свою думку як думку певної групи людей, наукової школи або наукового напрямку.

Проте самого займенника **ми** також намагаються уникати, замінюючи двоскладні речення односкладними («Було укладено картотеку...» (*zrobiono kwarędę*), «Спочатку аналізують...» (*najpierw poddajmy analizie*)), або конструкціями на зразок: «Автор вважає...» (*autor uważa*), «Розроблено систему вправ для вивчення...» (*opracowano system ćwiczeń dla nauczania się*).

Отже, у процесі написання курсової роботи слід дотримуватися таких критеріїв, як точність, ясність, стислість, логічність та цілісність.

4. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу друкують з одного боку аркуша формату А 4 (210 x 297 мм) через півтора міжрядкових інтервала (29–30 рядків на сторінці). Шрифт – Times New Roman, розмір кегля – 14, абзацний відступ – 1,25. Розмір шрифту для написання заголовків у рядках і колонках таблиць встановлює студент – виконавець курсової роботи. Приклади виділяються курсивом.

Текст роботи потрібно друкувати, дотримуючись таких розмірів полів: зліва – орієнтовно 30 мм, справа – 15 мм, зверху – 25 мм, знизу – 20 мм.

Таблиці в курсовій роботі необхідно подавати одразу після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Для їхнього позначення використовують відповідно слово «Таблиця» і нумерацію, яка складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка (наприклад, «Таблиця 2.5» (*«Tabela 2.5»*)) (п'ята таблиця другого розділу). Далі йде тематичний заголовок.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЦИТУВАННЯ

Будь-яка наукова робота з метою виробити власний погляд вимагає цитування думок науковців, які займалися вивченням певної проблеми. Тому задля запобігання плагіату (привласнення чужого авторства, використання у своїх працях чужого твору без покликання на автора) слід дотримуватися певних правил цитування.

1. Текст цитати береться в лапки і наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання.

2. Цитування повинне бути повним, без довільного скорочення цитованого тексту і без перекручувань думки автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається і позначається трьома крапками. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, в середині, наприкінці). Якщо перед опущеним текстом чи за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається (Наприклад: *У польській мові «кличний відмінок вживають переважно у формальному контексті; ... у розмовному використовують називний: Janie! – Jan! ... кличний відмінок не упускають при осудливому звертанні: złodzieju! – złodiu!»*).

3. При цитуванні кожна цитата має супроводжуватися посиланням на джерело, бібліографічний опис якого повинен наводитися відповідно до вимог бібліографічних стандартів. Посилання в тексті дипломної роботи на літературу або джерела роблять у квадратних дужках, вказуючи номер джерела у списку літератури, далі через кому – номер сторінки, наприклад: «*У польській мові компонент *gołąbki* у складі фразеологічного звороту залежить від дієслова *gruchać**» [8, с. 19]. Причому крапка ставиться після квадратних дужок, а не після цитати.

4. При непрямому цитуванні (переказуванні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, варто бути максимально точним і коректним при оцінці щодо

висловлюваного. Автор дослідження може одночасно пропонувати спільну думку кількох науковців, зафіксовану в різних джерелах, тоді в дужках через крапку з комою вказуються усі праці: [4, с. 25; 15, с. 78, 23, с. 111–112]. Якщо в тексті йде перелік науковців, які займалися вивченням того чи іншого питання, то у квадратних дужках вказується лише номер джерела: *Про польсько-українські мовні зв'язки та контакти писали у різні періоди Д. Главацький [4], Л. Гумецька [6], П. Житецький [9], І. Кононенко [12], О. Співак [21], О. Ткаченко [23], І. Харченко [26] та ін.*

5. Цитування не повинне бути ні надлишковим, ні недостатнім, тому що і те й інше знижує рівень наукової праці.

6. Якщо необхідно показати ставлення автора дослідження до окремих слів чи думок цитованого тексту, то після них ставлять знак оклику чи знак питання, які беруть у круглі дужки: *«Польська україністика має значні досягнення у галузі історії мови (!), фонетики, лексики, морфології».*

7. Якщо автор наукової праці, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, він повинен це спеціально зазначити, тобто після тексту, що пояснює, ставиться крапка, потім вказуються ініціали автора наукової праці, а весь текст включається в круглі дужки: *(розрядка наша. – І. К.), (підкреслено мною. – Л. Л.), (курсив наш. – Автори).*

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершена курсова робота подається на кафедру не пізніше, ніж за 5 днів до визначеної дати основного захисту

Захист курсової роботи проходить публічно перед комісією, яка складається мінімум із 3 осіб.

Протягом 5–7 хвилин студент повинен обґрунтувати актуальність досліджуваної теми, схарактеризувати джерельну базу, коротко викласти зміст роботи, повідомити про зроблені висновки. На захист студент готує мультимедійну презентацію

(відео презентація, постер).

Після закінчення виступу здобувача освіти члени комісії, всі присутні можуть поставити йому запитання, які стосуються курсової роботи. Відповіді повинні бути чіткими, лаконічними, вичерпними і по суті поставлених запитань.

Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно» відповідно до шкали ECTS.

При виставленні оцінки за захист курсової роботи береться до уваги:

- оформлення курсової роботи (відповідно до вимог);
- зміст дослідження (глибина опрацювання теоретичного матеріалу, аналіз та узагальнення проведеного огляду літератури, висвітлення результатів власного дослідження, обґрунтованість висновків);
- захист роботи (доповідь та презентація, відповіді на запитання членів комісії та присутніх).

7.ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка за курсову роботу може бути знижена в таких випадках:

1. Оформлення:

- не відповідає вимогам до оформлення курсових робіт;
- наявність друкарських огріхів (розірвані ініціали, відсутні певні виділення основних складників курсової роботи (жирним) та прикладів (курсивом) тощо);
- відсутність назв таблиць, графіків, діаграм;
- наявність помилок в оформленні бібліографії, відсутність посилань у тексті, невідповідність нумерації;
- пропуск у ЗМІСТІ назв окремих складників роботи.

2. Недоліки змісту роботи:

- наявність фактичних помилок у викладі теоретичних та прикладних основ роботи, невідповідність термінопозначень, надто мала кількість термінів або ж перевантаження ними;
- використання великих фрагментів чужих текстів без зазначення їхнього джерела;
- розділи не завершуються висновковими реченнями;
- невідповідність назви роботи її реальному змісту.
- відсутність власних досліджень та інтерпретації одержаних результатів;
- висновки не розкривають змісту роботи, не висвітлюють рівня виконання поставлених завдань.

3. Доповідь і захист

- студент, доповідаючи, використовує презентацію і стовідсотково її дублює;
- презентація містить орфографічно-пунктуаційні та стилістичні помилки;
- студент виявляє невпевненість, не дає аргументованих відповідей на запитання.

Загалом **оцінка за курсову роботу** складається із таких елементів:

- оцінка керівника курсової роботи;
- захист курсової роботи.

При оцінюванні результатів написання курсової роботи здобувачів вищої освіти викладачі користуються наведеними у таблицях критеріями:

Оцінювання курсової роботи

Оцінки за роботу	Оцінка за захист	Разом
<i>Керівник курсової роботи</i>	<i>Захист курсової роботи</i>	
<i>Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</i>		
42–70 балів	12–20 балів	60-100
42–70	18–30	

**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень
здобувача вищої освіти**

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерію оцінювання
Відмінно (А)	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка має дослідницький характер, оформлена відповідно до вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження та термінологією, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і детально відповідає на поставлені запитання.
Добре (В)	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка має дослідницький характер, оформлена відповідно до вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У змісті та мові роботи є лише незначні огріхи.
Добре (С)	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка має дослідницький характер, оформлена відповідно до вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. При захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання. У структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погіршеності.
Задовільно (Д)	Оцінка виставляється за курсову роботу, оформлення якої може не повністю відповідати вимогам, ґрунтовний аналіз літератури відсутній, матеріал викладено непослідовно, ілюстративний матеріал незначний. Підготовлена до захисту презентація доповіді озвучується дослівно (презентація може бути відсутня). Основні тези роботи розкриті, але недостатньо

	обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання.
Задовільно (Е)	Оцінка виставляється за курсову роботу, оформлення якої може не повністю відповідати вимогам, має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Презентація доповіді відсутня. Основні тези роботи не розкриті, недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає відповідей на запитання.
Незадовільно (недостатній)	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не має дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам щодо оформлення і написання курсових робіт. Науковий апарат відсутній, у роботі немає висновків або вони мають декларативний характер. Презентація доповіді відсутня. При захисті курсової роботи студент дає переважно неправильні відповіді.

**Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання
і шкали оцінювання ЄКТС**

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання. СОУ 207.02:2017. Укл.: Ю. М. Бойко, Г. В. Красильникова, Т. Ф. Косянчук. Хмельницький : ХНУ, 2017. 37 с.

2. Вимоги до оформлення курсової роботи. URL: <http://studies.in.ua/sovetu/1417-vimogi-do-oformlennya-kurosovoyi-roboti.html>

3. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. Укл. Н. Петрова, Г. Плиса, Т. Жигун. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16. с.

4. Методичний посібник студентам історичного факультету з написання та оформлення курсових і дипломних робіт. Упор. С. В. Ковальський та ін. Одеса, 2015. 56 с.

5. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації. Автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ: УБА, 2016. 117 с.

6. Польська мова і література : методичні вказівки до написання курсових робіт здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОП «Середня освіта. (Мови та літератури (польська, українська))». Укладачі Н. М. Торчинська, Н. В. Подлевська, Ю. І. Серкова; відповід. за випуск Н. В. Подлевська. Вид. друге, доп. Хмельницький, 2021. 43 с.

7. Текстові документи. Загальні вимоги СОУ 207.01:2017. Укл. Ю. М. Бойко, Г. В. Красильникова, Т. Ф. Косянчук. Хмельницький : ХНУ, 2017. 45 с.

8. Торчинський М. М. Культура наукової мови : електронний навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2012. 264 с.

Додаток А

Хмельницький національний університет
Кафедра слов'янської філології

КУРСОВА РОБОТА

з методики навчання української літератури

на тему: «Методика вивчення поезії Лесі Українки у 7–8 класах»

КРСОП.012345.01.12.00

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	А4.028 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література)
Додаткова спеціальність	А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)

Студентки IV курсу групи СОП-25-1 _____ Ірини ЖУТОВОЇ
підпис

Керівник – канд. пед. наук, доц. _____ Інна ГОРЯЧОК
підпис

Кількість балів: _____
Оцінка за шкалою:
національною _____ / ECTS _____

Члени комісії: _____	_____
Підпис	Ім'я, Прізвище
_____	_____
Підпис	Ім'я, Прізвище
_____	_____
Підпис	Ім'я, Прізвище

Хмельницький, 2025

Хмельницький національний університет
Кафедра слов'янської філології

КУРСОВА РОБОТА

з методики навчання зарубіжної літератури

на тему: «Методика аналізу новели О. Генрі у 7 класі»

КРСОП.012345.01.12.00

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	А4.028 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література)
Додаткова спеціальність	А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)

студентки IV курсу групи СОП-25-1_____ Мілани НАУМЕНКО
підпис

Керівник – канд. пед. наук, доц. _____ Оксана РАНЮК
підпис

Кількість балів: _____
Оцінка за шкалою:
національною _____ / ECTS _____

Члени комісії: _____
Підпис _____ Ім'я, Прізвище _____
Підпис _____ Ім'я, Прізвище _____
Підпис _____ Ім'я, Прізвище _____

Хмельницький, 2025

Зразок оформлення змісту

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Pojęcie etykiety językowej	6
1.1. Typy aktów etykiety językowej.....	6
1.2. Tendencje rozwojowe polskiej etykiety językowej.....	12
2. Cechy nowoczesnej etykiety języka polskiego.....	16
2.1. Zmiany w polskiej etykietce językowej	16
2.2. Etykieta w nowych mediach.....	18
Wnioski.....	23
Bibliografia.....	25

3MIST

Вступ.....	3
1. Теоретичні засади вивчення поезії Лесі Українки.....	6
1.1. Тематично-образна система поезії Лесі Українки.....	12
1.2. Особливості поетичної мови та художніх засобів поетеси.....	13
1.3. Поезія Лесі Українки в чинній шкільній програмі для 7–8 класів.....	15
2. Методика роботи з поезією Лесі Українки у школи.....	18
2.1. Прийоми та методи аналізу поетичного тексту в середній школі.....	21
2.2. Інтерактивні та творчі форми роботи з учнями під час аналізу поезії.....	24
2.3. Методичні рекомендації та фрагменти уроків із вивчення поезій Лесі Українки.....	26
Висновки.....	28
Перелік джерел посилання.....	29
Додатки.....	31
Додаток А.....	Конспект
уроку.....	31

Додаток В

Зразки оформлення використаної літератури (ДСТУ 8302:2015)

Джерело	Приклад оформлення
Один автор	1. Непоп-Айдачич Л. Польська когнітивна етнолінгвістика : навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 336 с. 2. Klemensiewicz Z. Historia języka polskiego. Warszawa, 2002. 828 s.
Два автори	1. Тищенко Т., Зелінська О. Виразальний потенціал діалектної лексики у романах Марії Матіос. <i>Вісник Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника</i> . Івано-Франківськ, 2012. С. 268–290. 2. Kwilecka I., Popowska-Taborska H. Bartłomiej z Bydgoszczy leksykograf polski pierwszej połowy XVI w. Wrocław – Gdańsk, 1977. 93 s.
Три автори	Біленька-Свистович Л., Ковалевський Є, Ярмолюк М. Польська мова (1-й рік навчання) для закладів загальної середньої освіти з навчанням польською мовою. 5 клас. Чернівці : Букрек, 2018. 176 с.
Чотири автори	Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я., Козачук Г. О. Сучасна українська літературна мова : підручник. За ред. Плющ М. Я. Київ: Вища школа, 2000. 430 с. 2. Saloni Z., Woliński M., Wołosz R., Gruszczyński W., Skowrońska D. Słownik gramatyczny języka polskiego. Warszawa, 2015. Wyd. III, online.
5 і більше авторів	Мовчан Р. В., Ковалів Ю. І., Погребенник В. Ф. та ін. Українська література: 11 клас : підруч. для загальноосвіт. навч. закладів. Київ; Ірпінь : Перун, 2003. 496 с.
Без автора	Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина XX – початок XXI ст. Упоряд. Б. Бакула; за заг. ред. В. Моренця. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 535 с.
Багатотомний документ	1. Словник української мови : в 11 томах. Київ : Наукова думка, 1970 – 1980. 2. Nowa księga przysłów i wyrażeń przysłowiowych polskich. Pod red. J. Krzyżanowskiego. Warszawa, 1969–1978. Т. I–IV.

	3. Cackowski Z. Osobliwości przestrzeni ludzkiego świata. <i>Przestrzeń w nauce współczesnej</i> . Pod red. S. Symotiuka, G. Nowaka: W 3 t. Lublin : Wydaw. Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej, 1998. T. 1. S. 31–44.
Матеріали конференцій	Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика : збірник наукових праць. Голова редколегії Н. В. Подлевська; відповідальна за випуск Н. М. Торчинська. Хмельницький, 2022. Випуск десятий. 281 с.
Словники	1. Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ : Укр. письм., 1997. 230 с. 2. Кононенко І., Співак О. Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів. Київ: Вища школа. 343 с. 3. Podręczny słownik frazeologiczny języka polskiego. Opr. S. Bąba, G. Dziamska, J. Liberek. Warszawa, 1995. 776 s.
Дисертації	1. Беднаж М. А. Польсько-українська міжмовна омонімія : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.17 – порівняльно-історичне і типологічне мовознавство. Київ, 2000. 220 с. 2. Malinowski M. Ortografia polska od II połowy XVIII wieku do współczesności. Kodyfikacja, reformy: Rozprawa doktorska. Katowicy : Recepja Uniwersytet Śląski, 2011. 474 s.
Автореферат дисертацій	1. Беднаж М. А. Польсько-українська міжмовна омонімія : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.17 – порівняльно-історичне і типологічне мовознавство. Київ, 2000. 20 с. 2. Тимошук Р. П. Лінгвістична термінологія у польській мові : лексикографічний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. : 10.02.03. – слов'янські мови. Київ, 2012. 19 с.
Стаття з журналу	1. Торчинська Н. М. Розвиток польського мовознавства у середньопольський період. <i>Актуальні проблеми філології та перекладознавства</i> : зб. наукових праць. Хмельницький, 2019. Випуск 18. С. 54–61. 2. Bartmiński J. Semantyka i polityka. Nowy profil polskiego stereotypu Ukraińca. <i>Stereotypy mieszkają w języku</i> . Lublin, 2006. S. 299–314.
Стаття з газети	1. Герета Н. М. До питання про походження назви Волочиськ. <i>Зоря</i> . 2010. 21 жовтня. С. 4.

	2. Terlikowski T. P. Gwałt i zabójstwo jako prawo Boże? <i>Gazeta Polska Codziennie</i> . 2020. 4 września.
Стаття зі збірника	1. Лизанець П. М. Лексичні мадяризми та їх стилістичні функції у новелах М. Томчания. <i>Розвиток української радянської новели</i> : тези доп. міжвузівськ. наук. конф. Ужгород, 1966. С. 106–111. 2. Marcjanik M. Etykieta językowa. <i>Współczesny język polski</i> . Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 2001. S. 24–47.
Стаття з енциклопедії	Ткаченко О. Б. Полонізм. <i>Українська мова : енциклопедія</i> . Редколегія : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. С. 503–504.
Електронний ресурс	1. Циховська Е. Д. Проблематика літературного простору в працях польських учених. <i>Актуальні проблеми слов'янської філології</i> . Серія: Лінгвістика і літературознавство. URL : http://litmisto.org.ua/?p=25876 (дата звернення: 03.02.2021). 2. Праслов'янська мова. <i>Вікіпедія</i> . URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/яньськамова# (дата звернення: 21.02.2021). 3. Kowalczyk J. R. Stanisław Jerzy Lec. <i>Życie i twórczość (grudzień 2014)</i> . URL : http://culture.pl/pl/tworca/stanislaw-jerzy-lec (дата звернення: 21.02.2022). 4. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. URL : http://dir.icm.edu.pl/Słownik_geograficzny/ (дата звернення: 21.02.2021).

Структура курсової роботи

Складники	Вимоги
Титульний аркуш	
ЗМІСТ	У змісті зазначаються початкові сторінки кожного розділу і підрозділу. Їхні назви у змісті й тексті мають бути однаковими. Розділи й підрозділи нумеруються арабськими цифрами та друкуються з абзацним відступом або по центру.
ВСТУП	У вступі вказується актуальність теми курсової роботи, мета і завдання, методи, джерельна база, наукова новизна, практичне значення. За бажанням – об’єкт, предмет, теоретичне значення дослідження.
РОЗДІЛ 1	Лінгвістично-теоретичний / літературно-історичний / огляд певної проблеми. Повинен включати 2–4 пункти.
РОЗДІЛ 2	Опис результатів власного дослідження. Повинен включати 2–4 пункти.
ВИСНОВКИ	У висновках коротко підсумовуються результати, отримані в процесі виконання роботи. Висновки за змістом мають відповідати поставленим завданням у вступі роботи.
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	Повинен містити 25–35 найменувань, розташованих за алфавітом. Не менше 50 % мають становити статті, тези, монографії. На всі наведені джерела повинні бути посилання в тексті курсової роботи.
ДОДАТКИ	У додатках розміщується об’ємний фактичний матеріал: таблиці, рисунки, словники тощо.

ЗМІСТ

Вступ.....	2
1. Організаційні питання щодо написання курсової роботи (графік роботи, тематика).....	6
2. Загальні настанови щодо написання та оформленні курсової роботи.....	9
2.1. Складання плану (змісту) курсової роботи та збір матеріалу.....	9
2.2. Структура курсової роботи.....	9
2.2.1. Складники вступу і приклади їх формулювання.....	10
2.2.2. Орієнтовне наповнення основної частини курсової роботи.....	16
2.2.3. Заключна частина курсової роботи.....	18
2.3. Композиція курсової роботи.....	19
3. Мова і стиль наукової роботи.....	23
4. Технічні вимоги до оформлення курсової роботи.....	25
5. Загальні вимоги до цитування.....	26
6. Захист курсової роботи.....	27
7. Оцінювання курсової роботи.....	28
Перелік джерел посилання.....	33
Додатки.....	34
Додаток А. Зразок оформлення титульного листа курсової роботи.....	34
Додаток Б. Зразок оформлення змісту.....	35
Додаток В. Зразки оформлення використаної літератури.....	37
Додаток Г. Структура курсової роботи.....	40